SKLEP KOMISIJE (EU) 2022/756

z dne 30. septembra 2021

glede ukrepov SA.32014, SA.32015, SA.32016 (2011/C) (ex 2011/NN), ki jih Italija in dežela Sardinija izvajata v korist družbe Saremar

(notificirano pod dokumentarno številko C(2021) 6990)

(Besedilo v italijanskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 108(2), prvi pododstavek, Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1), točka (a), Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenima določbama ([1]), in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK

(1) Komisija je 6. avgusta 1999 sprejela odločitev o začetku postopka iz člena 108(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) v zvezi s pomočjo, plačano na podlagi prvotnih javnih naročil storitev (v nadaljnjem besedilu: prvotne pogodbe) šestim družbam, ki so takrat sestavljale skupino Tirrenia ([2]).

(2) Italijanski organi so v fazi preiskave zaprosili za razdelitev zadeve skupine Tirrenia, da bi se lahko prednostno sprejela končna odločitev v zvezi z družbo Tirrenia di Navigazione (v nadaljnjem besedilu: družba Tirrenia). Razlog za to zahtevo sta bila načrt italijanskih organov za privatizacijo skupine, in sicer najprej družbe Tirrenia, in njihov namen, da bi pospešili postopek v zvezi s to družbo.

(3) Komisija je ugodila zahtevi italijanskih organov in z Odločbo 2001/851/ES ([3]) končala postopek, ki ga je začela v zvezi s pomočjo, dodeljeno družbi Tirrenia. Pomoč je razglasila za združljivo pod pogojem, da italijanski organi sprejmejo določene zaveze.

(4) Komisija je z Odločbo 2005/163/ES ([4]) (v nadaljnjem besedilu: odločba iz leta 2004), nadomestilo, ki je bilo dodeljeno družbam skupine Tirrenia, razen družbi Tirrenia ([5]), razglasila za delno združljivo z notranjim trgom, in sicer pod pogojem, da italijanski organi spoštujejo nekatere zaveze, in za delno nezdružljivo z notranjim trgom. Odločba iz leta 2004 je temeljila na računovodskih podatkih iz obdobja 1992–2001 in vključevala pogoje za zagotovitev združljivosti nadomestila ves čas trajanja prvotnih pogodb (tj. do leta 2008).

(5) Splošno sodišče je s sodbo z dne 4. marca 2009 v zadevah T-265/04, T-292/04 in T-504/04 ([6]) sklep iz leta 2004 razglasilo za ničen.

([1]) UL C 28, 1.2.2012, str. 18, in UL C 84, 22.3.2013, str. 58.

([2]) UL C 306, 23.10.1999, str. 2. Nekdanja skupina Tirrenia je bila sestavljena iz družb Tirrenia di Navigazione S.p.A., Adriatica S.p.A., Caremar – Campania Regionale Marittima S.p.A., Saremar – Sardegna Regionale Marittima S.p.A., Siremar – Sicilia Regionale Marittima S.p.A. in Toremar – Toscana Regionale Marittima S.p.A.

([3]) Odločba Komisije 2001/851/ES z dne 21. junija 2001 o državnih pomočeh, ki jih je Italija dodelila pomorskemu podjetju Tirrenia di Navigazione (UL L 318, 4.12.2001, str. 9).

([4]) Odločba Komisije 2005/163/ES z dne 16. marca 2004 o državni pomoči, ki jo je Italija izplačala ladjarskim družbam Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar in Toremar (skupina Tirrenia) (UL L 53, 26.2.2005, str. 29).

([5]) Natančneje, družbam: Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar in Toremar.

([6]) Združene zadeve T-265/04, T-292/04 in T-504/04, Tirrenia di Navigazione in drugi/Komisija, EU:T:2009:48.

(6) Komisija je 5. oktobra 2011 s Sklepom Komisije C(2011) 6961 (v nadaljnjem besedilu: sklep iz leta 2011) ([7]) začela formalni postopek preiskave v zvezi z več ukrepi, ki jih je Italija sprejela v korist družb nekdanje skupine Tirrenia. Preiskava se je med drugim nanašala na nadomestila, dodeljena družbi Siremar – Sardegna Regionale Marittima (v nadaljnjem besedilu: družba Siremar) za opravljanje storitev na več pomorskih poteh od 1. januarja 2009, in na več drugih ukrepov, dodeljenih tej družbi.

(7) Sklep iz leta 2011 je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije*. Komisija je pozvala zainteresirane strani, naj predložijo svoje pripombe glede ukrepov, ki so predmet preiskave.

(8) Komisija je 7. novembra 2012 razširila obseg postopka preiskave, med drugim v zvezi z nekaterimi dodatnimi podpornimi ukrepi, ki jih je dežela Sardinija dodelila družbi Saremar. Komisija je 19. decembra 2012 sprejela spremenjeno različico ([8]) navedenega sklepa (Sklep Komisije C(2012) 9452, v nadaljnjem besedilu: sklep iz leta 2012).

(9) Sklep iz leta 2012 je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* ([9]). Komisija je pozvala zainteresirane strani, naj predložijo svoje pripombe glede ukrepov, ki so predmet preiskave.

(10) Dežela Sardinija je z dopisom z dne 14. maja 2013 Komisijo zaprosila, naj ukrepe v zvezi z družbo Saremar loči od formalnega postopka preiskave, ki se je začel s sklepoma iz let 2011 in 2012, in naj tem ukrepom da prednost, zlasti zaradi skorajšnje privatizacije družbe.

(11) Komisija je ugodila zahtevi italijanskih organov in s Sklepom Komisije (EU) 2018/261 ([10]) (v nadaljnjem besedilu: sklep iz leta 2014) končala formalni postopek preiskave v zvezi z nekaterimi ukrepi, ki jih je dežela Sardinija sprejela v korist družbe Saremar. Od petih ukrepov, ki jih je dežela Sardinija sprejela v korist družbe Saremar, so bili razen projekta „Bonus Sardo – Vacanza“ v sklepu iz leta 2014 ocenjeni štirje.

(12) Družba Saremar in dežela Sardinija sta pri Splošnem sodišču vložili ničnostni tožbi zoper sklep iz leta 2014. Splošno sodišče je ti tožbi zavrnilo s sodbama z dne 6. aprila 2017 v zadevah T-219/14 ([11]) in T-220/14 ([12]). Niti družba Saremar niti dežela Sardinija se nista pritožili zoper ti sodbi, ki sta postali pravnomočni.

(13) Komisija je s Sklepom Komisije (EU) 2020/1411 ([13]) končala preiskavo družb skupine Tirrenia, razen družbe Tirrenia, vključno z družbo Toremar, za obdobje 1992–2008. Komisija je sklenila, da pomoč, dodeljena za opravljanje prevoznih storitev pomorske kabotaže, pomeni obstoječo pomoč, pomoč, dodeljena za opravljanje storitev mednarodnega pomorskega prevoza, pa je združljiva z okvirom za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 ([14]).

(14) Komisija je s Sklepom Komisije (EU) 2020/1412 ([15]) končala formalni postopek preiskave v zvezi z ukrepi, dodeljenimi družbi Tirrenia in njeni pridobiteljici, družbi CIN, za obdobje 2009–2020.

([7]) UL C 28, 1.2.2012, str. 18.
([8]) Vse spremembe so se nanašale na ukrepe v korist družbe Saremar.
([9]) UL C 84, 22.3.2013, str. 58.
([10]) Sklep Komisije (EU) 2018/261 z dne 22. januarja 2014 glede ukrepov SA.32014 (2011/C), SA.32015 (2011/C) in SA.32016 (2011/C), ki jih izvaja dežela Sardinija v korist družbe Saremar (notificirano pod dokumentarno številko C(2013) 9101 (UL L 49, 22.2.2018, str. 22).
([11]) Zadeva T-219/14, Regione autonoma della Sardegna/Komisija, EU:T:2017:266.
([12]) Zadeva T-220/14 Družba Saremar/Komisija, EU:T:2017:267.
([13]) Sklep Komisije (EU) 2020/1411 z dne 2. marca 2020 o državni pomoči št. C 64/99 (ex NN 68/99), ki jo je Italija izvedla za ladjarske družbe Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar in Toremar (skupina Tirrenia) (UL L 332, 12.10.2020, str. 1).
([14]) Sporočilo Komisije: Okvir Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve (UL C 8, 11.1.2012, str. 15).
([15]) Sklep Komisije (EU) 2020/1412 z dne 2. marca 2020 glede ukrepov SA.32014, SA.32015, SA.32016 (11/C) (ex 11/NN), ki jih je Italija izvedla za družbo Tirrenia di Navigazione in njeno pridobiteljico, družbo Compagnia Italiana di Navigazione (UL L 332, 12.10.2020, str. 45).

(15) Komisija je s Sklepom Komisije (EU) 2021/4268 ([16]) in Sklepom Komisije (EU) 2021/4271 ([17]) končala formalni postopek preiskave v zvezi z ukrepi, odobrenimi družbama Siremar in Toremar ter njunima pridobiteljicama, za obdobje od leta 2009 naprej.

(16) Ta sklep se nanaša le na ukrepe v korist družbe Saremar, ki so bili opredeljeni v sklepu iz leta 2011 in sklepu iz leta 2012 ter niso bili zajeti v sklepu iz leta 2014, kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 28 in 29. Komisija bo vse preostale ukrepe, ki so predmet sklepa iz leta 2011 in sklepa iz leta 2012, obravnavala v ločenih sklepih pod številkami zadev SA.32014, SA.32015 in SA.32016. Natančneje, vsi ti preostali ukrepi se nanašajo zlasti na druge družbe nekdanje skupine Tirrenia (tj. Caremar in Laziomar).

2. **OZADJE IN OPIS UKREPOV, KI SO PREDMET PREISKAVE**

2.1 **Ozadje**

2.1.1 *Prvotne pogodbe*

(17) Skupina Tirrenia je bila prvotno prek družbe Finanziaria per i Settori Industriale e dei Servizi S.p.A (v nadaljnjem besedilu: družba Fintecna) ([18]) v lasti italijanske države, sestavljalo pa jo je šest družb, in sicer Tirrenia, Adriatica, Caremar, Saremar, Siremar in Toremar. Te družbe so opravljale storitve pomorskega prometa na podlagi ločenih javnih naročil storitev, ki so bila leta 1991 sklenjena z italijansko državo, veljala pa so 20 let, tj. od januarja 1989 do decembra 2008. Družba Fintecna je imela v lasti 100-odstotni delniški kapital družbe Tirrenia. Družba Tirrenia je imela v celoti v lasti družbe Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar in Toremar (v nadaljnjem besedilu skupaj: deželne družbe). Družba Adriatica, ki je nekoč opravljala storitve na več poteh med Italijo ter Albanijo, Hrvaško, Grčijo in Črno goro, se je leta 2004 združila z družbo Tirrenia.

(18) Namen teh prvotnih pogodb je bil zagotoviti redno in zanesljivo opravljanje številnih storitev pomorskega prometa, s katerimi je bila zlasti celinska Italija povezana s Sicilijo, Sardinijo in drugimi manjšimi italijanskimi otoki. V ta namen je italijanska država dodelila finančno podporo v obliki subvencij, plačanih neposredno vsaki družbi skupine Tirrenia.

(19) Družba Saremar je v skladu s prvotnimi pogodbami z državo upravljala nekatere povsem lokalne povezave za kabotažo z otoki severovzhodno in jugozahodno od Sardinije ter mednarodno povezavo s Korziko.

2.1.2 *Podaljšanje prvotnih pogodb*

(20) Prvotne pogodbe, vključno s tisto, ki se uporablja za družbo Saremar, so bile trikrat podaljšane.

(21) Prvič, v členu 26 zakonskega odloka št. 207 z dne 30. decembra 2008, ki je bil preoblikovan v zakon št. 14 z dne 27. februarja 2009, je bilo določeno podaljšanje prvotnih pogodb, ki naj bi prvotno prenehale veljati 31. decembra 2008, in sicer do 31. decembra 2009.

(22) V členu 19-ter zakonskega odloka št. 135 z dne 25. septembra 2009 (v nadaljnjem besedilu; zakonski odlok št. 135/2009), ki je bil preoblikovan v zakon št. 166 z dne 20. novembra 2009 (v nadaljnjem besedilu: zakon iz leta 2009), je bilo določeno, da se zaradi privatizacije družb skupine Tirrenia deleži deželnih družb, razen družbe Siremar, z matične družbe Tirrenia prenesejo na druge dežele, in sicer:

(a) delež družbe Caremar na deželo Kampanija. Dežela Kampanija je nato prenesla delujoče podjetje, ki je zagotavljalo prometne povezave s Pontinskim otočjem, na deželo Lacij (s tem je bila ustanovljena družba Laziomar) ([19]);

(b) delež družbe Saremar na deželo Sardinijo;

([16]) Še ni objavljen v *Uradnem listu Evropske unije*.
([17]) Še ni objavljen v *Uradnem listu Evropske unije*.
([18]) Družba Fintecna je v celoti v lasti italijanskega ministrstva za gospodarstvo in finance, specializirana pa je za upravljanje lastniških deležev in postopkov privatizacije ter obravnavanje projektov za racionalizacijo in prestrukturiranje družb, ki se srečujejo z industrijskimi, finančnimi ali organizacijskimi težavami.
([19]) Ta prenos je bil formaliziran 1. junija 2011.

(c) delež družbe Toremar na deželo Toskano.

(23) V zakonu iz leta 2009 je bilo tudi določeno, da bo italijanska država do 31. decembra 2009 sklenila novi pogodbi z družbama Tirrenia in Siremar. Deželne storitve naj bi bile prav tako vključene v nova javna naročila storitev, ki naj bi jih družbe Saremar, Toremar in Caremar sklenile z ustreznimi deželnimi organi do 31. decembra 2009 (Sardinija in Toskana) oziroma do 28. februarja 2010 (Kampanija in Lacij). Nove pogodbe ali javna naročila storitev bi bila predmet oddaje javnega naročila skupaj s samimi družbami. Novi lastniki posameznih družb bi nato podpisali zadevno pogodbo ali javno naročilo storitev ([20]).

(24) V ta namen so bile z zakonom iz leta 2009 prvotne pogodbe, vključno s pogodbo, ki se uporablja za družbo Saremar, dodatno podaljšane za obdobje od 1. januarja 2010 do 30. septembra 2010.

(25) Nazadnje, v zakonu št. 163 z dne 1. oktobra 2010 (v nadaljnjem besedilu: zakon iz leta 2010), s katerim je bil preoblikovan zakonski odlok št. 125 z dne 5. avgusta 2010, je bilo določeno, da se prvotne pogodbe, vključno s pogodbo, ki se uporablja za družbo Siremar, dodatno podaljšajo od 1. oktobra 2010 do konca postopka privatizacije družb Tirrenia in Siremar.

2.1.3 *Izvajanje sklepa iz leta 2014*

(26) Komisija je s sklepom iz leta 2014 dva ukrepa pomoči, dodeljena družbi Saremar, razglasila za nezdružljiva z notranjim trgom, za dva druga ukrepa pa je ugotovila, da ne pomenita državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU. V tem okviru je Komisija odredila izterjavo:

(a) 10 milijonov EUR nadomestila, izplačanega družbi Saremar za upravljanje dveh dodatnih poti med Sardinijo in celino;

(b) načrtovane dokapitalizacije v višini 6 099 961 EUR (od tega je bilo 824 309,69 EUR že plačanih družbi Saremar).

(27) Italija je izvedla sklep iz leta 2014, čeprav so bili v času sprejetja tega sklepa nekateri postopki še v teku. Zlasti velja naslednje:

(a) Italijanski organi so z dopisom z dne 10. aprila 2015 sporočili, da je Sodišče v Cagliariju 15. januarja 2015 odločilo, da bo družba Saremar vključena v postopek *concordato preventivo*. Namen postopka je bil prodati vse premoženje družbe Saremar in poplačati terjatve upnikov, pri čemer družba Saremar po določenem datumu (sprva je bil določen 31. december 2015) ne bi smela nadaljevati poslovnih dejavnosti. Terjatve v zvezi z državno pomočjo so bile vpisane v ustrezno razvrstitev in so vključevale obresti za vračilo, obračunane do 1. julija 2014, v višini 11 131 231,60 EUR. Na ta datum je družba Saremar zaprosila za vključitev v postopek *concordato preventivo*, s katerim se v skladu z italijanskim pravom prekine obračunavanje obresti ([21]);

(b) Z dopisom z dne 28. oktobra 2015 so italijanski organi obvestili Komisijo, da je treba javno naročanje za prodajo plovil družbe Saremar in prenos naložene obveznosti javne službe, ki jih izvaja družba Saremar, izvajati ločeno. Poslali so tudi odlok, ki ga je Sodišče v Cagliariju izdalo 22. julija 2015 in s katerim je potrdilo uporabo postopka *concordato preventivo* (t. i. „omologazione“), ter obvestili Komisijo, da so prejeli osem prijav interesa za ladje družbe Saremar. Italijanski organi so z dopisom z dne 21. januarja 2016 potrdili, da bo družba Saremar delovala le do 31. marca 2016. Sporočili so tudi, da so bile ladje družbe Saremar prodane družbi Delcoservizi Srl (v nadaljnjem besedilu: Delcoservizi), pri čemer naj bi bil dejanski prenos opravljen do 30. aprila 2016, in da postopek za oddajo javnega naročila storitev še vedno poteka, pri čemer sta bili prejeti dve prijavi interesa;

(c) Z dopisom z dne 19. maja 2016 so italijanski organi sporočili, da je bilo javno naročilo storitev oddano družbi Delcomar Srl (v nadaljnjem besedilu: Delcomar). Družba Saremar je zato 31. marca 2016 prenehala upravljati vse povezave pomorskega prometa, od 1. aprila 2016 pa to javno storitev opravlja družba Delcomar. Italijanski organi so Komisijo tudi obvestili, da je po prenosu sredstev družbe Saremar, ki je bil prav tako izveden 31. marca 2016, deželni svet Sardinije s sklepom št. 24/23 z dne 22. aprila 2016 odredil likvidacijo družbe Saremar. Deželni svet je v tem sklepu ugotovil, da družba Saremar 31. marca 2016 ni več opravljala nobenih dejavnosti, zato je bilo treba družbo likvidirati, dežela pa je imenovala novega upravitelja;

([20]) Člen 19-*ter*(10) zakonskega odloka št. 135/2009.

([21]) Glej točki 130 in 133 Obvestila Komisije o vračilu nezakonite in nezdružljive državne pomoči, C 247/1, 23. julij 2019.

(d) Italijanski organi so z dopisom z dne 20. julija 2016 Komisijo obvestili, da je na podlagi sredstev, prejetih iz likvidacije premoženja družbe Saremar, in seznama terjatev mogoče za terjatve v zvezi z državno pomočjo dodeliti le 4 452 226,42 EUR (približno 40 % dolgovanih zneskov). Poleg tega so potrdili, da je družba Saremar odpuščala vse zaposlene in da bo po zaključku likvidacije izbrisana iz registra podjetij ter da med prodajalcem (Saremar) in kupcem (Delcoservizi) sredstev ni bilo nobenih povezav. Nazadnje so italijanski organi z dopisom z dne 17. julija 2017 predložili dokazila o plačilu 4 452 226,42 EUR, ki so ga upravitelji družbe Saremar plačali deželi Sardiniji.

2.2 **Ukrepi, ki so predmet sklepov iz let 2011 in 2012**

(28) V formalnem postopku preiskave, ki se je začel s sklepoma iz let 2011 in 2012, se ocenjujejo naslednji ukrepi:

(1) nadomestilo za zagotavljanje storitev splošnega gospodarskega pomena na podlagi podaljšanja prvotnih pogodb (ukrep 1);

(2) nezakonito podaljšanje pomoči za reševanje, dodeljene družbama Tirrenia in Siremar (ukrep 2);

(3) privatizacija družb nekdanje skupine Tirrenia ([22]) (ukrep 3);

(4) nadomestilo, plačano za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena na podlagi prihodnjih pogodb/javnih naročil storitev (ukrep 4);

(5) prednostni privez (ukrep 5);

(6) ukrepi, določeni z zakonom iz leta 2010 (ukrep 6);

(7) pet dodatnih ukrepov, ki jih je dežela Sardinija sprejela v korist družbe Saremar (ukrep 7).

(29) Komisija je s sklepom iz leta 2014 končala formalni postopek preiskave v zvezi s štirimi od petih ukrepov, ki jih je dežela Sardinija sprejela v korist družbe Saremar in ki so zgoraj navedeni kot ukrep 7. Vendar pa ni odločila o petem ukrepu: projekt „Bonus Sardo – Vacanza“ ([23]). Zato Komisija za družbo Saremar še ni sprejela stališča o združljivosti ukrepov 1, 3, 4, 5 in 6 ter projekta „Bonus Sardo – Vacanza“ z notranjim trgom.

3 **LIKVIDACIJA UPRAVIČENCA IN GOSPODARSKA NEKONTINUITETA**

(30) Komisija opozarja, da je sistem predhodnega pregleda novih ukrepov pomoči, ki ga izvaja Komisija in je določen v členu 108(3) PDEU, namenjen preprečevanju dodeljevanja pomoči, ki ni združljiva z notranjim trgom ([24]). Glede vračila nezdružljive pomoči Sodišče dosledno ugotavlja, da je namen pristojnosti Komisije, da državam članicam odredi vračilo pomoči, za katero Komisija meni, da ni združljiva z notranjim trgom, odpraviti izkrivljanje konkurence zaradi konkurenčne prednosti, ki jo je imel prejemnik pomoči, in tako ponovno vzpostaviti stanje, ki je obstajalo pred izplačilom te pomoči ([25]). Če podjetje ne more vrniti pomoči, mora zadevna država članica v okviru vračila poskrbeti za likvidacijo tega podjetja ([26]), tj. prenehanje njegovih dejavnosti in prodajo njegovih sredstev v skladu s tržnimi pogoji.

(31) Drugače povedano, glavni cilj sistema nadzora državne pomoči je preprečiti dodeljevanje nezdružljive državne pomoči. Če je konkurenca na notranjem trgu izkrivljena zaradi izplačila nezakonite in nezdružljive državne pomoči, je zato treba zagotoviti, da se vzpostavi stanje pred izkrivljanjem konkurence, po potrebi z likvidacijo upravičenca.

([22]) To vključuje odlog plačila dela nakupne cene s strani družbe CIN za pridobitev poslovne veje družbe Tirrenia in več domnevnih dodatnih ukrepov pomoči v okviru privatizacije poslovne veje družbe Siremar (npr. posredno osebno jamstvo in povečanje kapitala s strani države za družbo CdI).

([23]) V sklepu iz leta 2014 je bilo navedeno, da se bo ta projekt ocenil v ločenem sklepu.

([24]) Sodba Sodišča z dne 3. marca 2020 v zadevi Vodafone Magyarország, C-75/18, EU:C:2020:139, točka 19.

([25]) Sodba Sodišča z dne 11. decembra 2012, v zadevi Komisija/Španija (Magefesa II), C-610/10, EU:C:2012:781, točk 105.

([26]) Sodba Sodišča z dne 17. januarja 2018 v zadevi Komisija/Grčija (United Textiles), C-363/16, EU:C:2018:12, točka 36.

(32) Ob upoštevanju navedenega Komisija ugotavlja, da se še nesprejeti ukrepi iz uvodnih izjav 28 in 29 nanašajo bodisi na družbo Saremar, ki je zdaj v likvidaciji (ukrep 1 in ukrep Bonus Sardo – Vacanza), bodisi na naslednike družbe Saremar po njeni privatizaciji (ukrepa 3 in 4) ali na oboje (ukrepa 5 in 6). Vendar privatizacija družbe Saremar ni bila izvedena, kot je bila opisana in predhodno ocenjena v uvodnih izjavah 149 in 150, 238 do 246 ter 305 in 306 sklepa iz leta 2012. Namesto tega je bila družba Saremar likvidirana, njena sredstva in javno naročilo storitev pa so bila oddana na ločenih javnih razpisih.

(33) Po italijanski zakonodaji ([27]) se po začetku likvidacije podjetja njegova sredstva prodajo, izkupiček od prodaje pa se prenese med upnike glede na razvrstitev njihovih terjatev v seznamu terjatev. Komisija mora ob upoštevanju navedenega najprej ugotoviti, ali je nadaljevanje preiskave v zvezi z družbo Saremar še vedno smiselno. V nasprotnem primeru mora na podlagi sodne prakse Sodišča ugotoviti, ali obstaja gospodarska kontinuiteta med družbo Saremar in drugimi družbami.

(34) Komisija v zvezi z družbo Saremar najprej ugotavlja, da je družba Saremar 15. januarja 2015 po sklepu iz leta 2014 sklenila *concordato preventivo* in da je bil imenovan upravitelj. V italijanski zakonodaji je *concordato preventivo* postopek, ki je običajno namenjen zagotavljanju nadaljevanja poslovnih dejavnosti. Vendar Komisija ugotavlja, da je bil v tem primeru družbi priznan postopek *concordato preventivo con cessione dei beni*, tj. likvidacijski postopek, dogovorjen z upniki, za prodajo sredstev družbe in prenehanje njenega poslovanja, pri čemer se je dejavnost le začasno nadaljevala. Ta postopek nadzoruje sodnik, ki mora potrditi sporazum med upniki. V tem primeru Komisija ugotavlja, da je Sodišče v Cagliariju dne 22. julija 2015 potrdilo sporazum med upniki družbe Saremar in to, da se bodo dejavnosti nadaljevale do 31. decembra 2015 (glej uvodno izjavo 27). Zato Komisija meni, da je izbrani postopek že pomenil, da bo družba Saremar po njegovem izteku zapustila trg.

(35) Komisija ugotavlja, da je družba Saremar 31. marca 2016 prenehala opravljati vse svoje gospodarske dejavnosti (glej uvodno izjavo 27), vključno s trajektnimi storitvami, ki se opravljajo na poteh, na podlagi javnega naročila storitev. Javno naročilo storitev je bilo od takrat dodeljeno družbi Delcomar. Hkrati so bila njena plovila prodana družbi Delcoservizi. Po prodaji sredstev družbe Saremar je deželni svet Sardinije dne 22. aprila 2016 s sklepom št. 24/23 odredil likvidacijo družbe Saremar.

(36) Poleg tega je Italija sklep iz leta 2014 izvajala pravilno, čeprav z zamudo. Terjatev v zvezi z državno pomočjo v višini 10 824 309,69 EUR, skupaj z obrestmi za vračilo, je bila ustrezno vpisana na seznam terjatev podjetja. Od tega zneska se je lahko po prodaji sredstev družbe Saremar Italiji plačalo le približno 4,4 milijona EUR. Ker pa je insolvenčni postopek družbe Saremar vodil do njene likvidacije in družba ne opravlja več nobenih dejavnosti ([28]), je Komisija z dopisom z dne 13. septembra 2017 Italiji, začasno zaključila postopek izterjave.

(37) Komisija na podlagi navedenega ugotavlja, da družba Saremar že več kot pet let ne opravlja nobene gospodarske dejavnosti, njena sredstva so bila prodana, zaposleni odpuščeni, po zaključku postopka likvidacije pa bo izbrisana iz registra družb. Morebitno izkrivljanje konkurence ali vpliv ukrepov iz uvodnih izjav 28 in 29 na trgovino sta se končala, ko je družba Saremar prenehala opravljati svoje dejavnosti. Poleg tega je bil že zahtevek za vračilo iz sklepa iz leta 2014 le delno izpolnjen (za približno 40 % dolgovanega zneska, glej uvodni izjavi 27 in 36).

(38) Ob upoštevanju navedenega Komisija ugotavlja, da sta oba zgoraj navedena cilja nadzora državne pomoči in vračila, tj. preprečiti dodelitev nezdružljive državne pomoči in zagotoviti, da se ponovno vzpostavi stanje pred izkrivljanjem konkurence zaradi državne pomoči, ki ni združljiva z notranjim trgom, že izpolnjena. Družba Saremar ni več gospodarski subjekt, ki bi deloval na trgu, in je že v likvidaciji, terjatve v zvezi z državno pomočjo pa bi bile po prodaji sredstev družbe Saremar zaradi nezadostnih sredstev le delno poravnane. Zato je nadaljevanje preiskave v zvezi z družbo Saremar brezpredmetno.

([27]) Regio decreto z dne 16. marca 1942, št. 267, kot je bil spremenjen (t. i. Legge Fallimentare).

([28]) Glej točko 129 Obvestila Komisije o vračilu nezakonite in nezdružljive državne pomoči, C 247/1, 23. julij 2019.

(39) V zvezi z vprašanjem morebitne gospodarske kontinuitete med podjetjem Saremar in njegovimi nasledniki se v skladu s sodno prakso lahko upoštevajo naslednji elementi: predmet prenosa (sredstva in obveznosti, kontinuiteta delovne sile, sredstva v svežnju), cena prenosa, enakost delničarjev ali lastnikov prevzemnega podjetja in prvotnega podjetja, čas izvedbe prenosa (po začetku preiskave, sprožitvi postopka ali končni odločbi) in nazadnje ekonomski razlogi za transakcijo ([29]).

(40) Glede na navedeno Komisija ugotavlja, da je v okviru postopka izterjave za izvajanje sklepa iz leta 2014 že ocenila, ali bi bilo treba obveznost vračila pomoči, dodeljene družbi Saremar, razširiti na druga podjetja, na katera so bila morda prenesena sredstva ali poslovanje upravičenca. Komisija se je v navedenem postopku izterjave strinjala, da je obveznost vračila pomoči namenjena samo družbi Saremar, pri čemer je izključila obstoj gospodarske kontinuitete z družbo Delcomar ali Delcoservizi (v nadaljnjem besedilu: nasledniki), in sicer iz naslednjih razlogov:

(a) opravljanje trajektnih storitev na poteh je potekalo na podlagi javnega naročila storitev, ladje pa so bile dodeljene na podlagi dveh ločenih, preglednih, javnih in nediskriminacijskih javnih razpisov;

(b) delovna sila družbe Saremar je bila odpuščena, nasledniki pa so jo le delno ponovno zaposlili ([30]);

(c) nasledniki so zasebni subjekti, medtem ko je družba Saremar v 100-odstotni lasti dežele Sardinije, zato med prodajalcem in kupcem sredstev ni bilo mogoče vzpostaviti nobene povezave;

(d) odločitve o naložbah ali ponudbah, ki jih sprejemajo nasledniki, so tržne odločitve.

(41) Komisija od začasnega zaprtja primera izterjave ni prejela nobenih informacij, zaradi katerih bi lahko spremenila svoje stališče o tej zadevi. Zato je na podlagi razpoložljivih informacij mogoče izključiti gospodarsko kontinuiteto med družbo Saremar in družbo Delcomar ali družbo Delcoservizi ali obema. Komisija bo še naprej spremljala likvidacijo družbe Saremar do njenega izbrisa iz poslovnega registra. Le tako bo lahko dokončno zaključila postopek izterjave za sklep iz leta 2014 ([31]).

(42) Glede na likvidacijo družbe Saremar in neobstoj gospodarske kontinuitete z njenimi nasledniki formalni je postopek preiskave o še vedno izrednih ukrepih, odobrenih v korist družbe Saremar ali njenih naslednikov, ki se je začel v skladu s prvim pododstavkom člena 108(2) PDEU, v tem okviru postal brezpredmeten.

(43) Ta sklep ne zadeva drugih vprašanj iz sklepov iz let 2011 in 2012 ([32]) ali vprašanj, na katera so Komisijo opozorile zainteresirane strani med preiskavo, ki se je začela na podlagi navedenih sklepov, ter ne posega vanje –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Postopek, ki se je za družbo Saremar in njene naslednike na podlagi prvega pododstavka člena 108(2) PDEU začel dne 5. oktobra 2011 in podaljšal 19. decembra 2012, se zaključi.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Italijansko republiko.

([29]) Zadeva T-121/15, Fortischem a.s./ Komisija, EU:T:2019:684, točka 208.
([30]) Na podlagi informacij, ki so na voljo Komisiji, je družba Delcomar ponovno zaposlila manj kot 20 % delovne sile družbe Saremar.
([31]) Glej točke od 136 do 140 Obvestila Komisije o vračilu nezakonite in nezdružljive državne pomoči, C 247/1, 23. julij 2019.
([32]) Glej uvodni izjavi 6 in 8 tega sklepa.

V Bruslju, 30. septembra 2021

Za Komisijo
Margrethe VESTAGER
članica Komisije